

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Кушніренко А.Г., здобувач вищої освіти,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна
Турчина С.Г., кандидат економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3110-6647>

В умовах сучасної економіки, що характеризується високою конкуренцією, глобалізацією, цифровізацією та постійними економічними і соціальними викликами, підприємствам потрібно швидко і точно адаптуватися до змін, приймаючи обґрунтовані управлінські рішення [4].

Від якості прийнятих рішень значною мірою залежить не тільки фінансова стабільність підприємства, а й його здатність до інноваційного розвитку, конкурентоспроможності та забезпечення довгострокової ефективності. Однак традиційні підходи до процесу прийняття рішень не завжди відповідають вимогам часу та не здатні враховувати всі можливі змінні, що виникають в умовах постійних змін.

Тому удосконалення технології прийняття управлінських рішень на підприємстві є надзвичайно актуальним завданням. Застосування новітніх методів, інструментів та інформаційних технологій у цьому процесі дозволяє значно підвищити точність, оперативність та ефективність управлінських рішень, що в свою чергу сприяє стабільному розвитку та зміцненню ринкових позицій підприємства.

Один із основних аспектів удосконалення процесу прийняття рішень - це чітке розуміння та правильне формулювання проблеми. Проблема є першою стадією, на основі якої будується весь подальший процес прийняття рішення. Якщо проблема сформульована некоректно, то й усі наступні етапи можуть призвести до помилок у виборі альтернатив і, відповідно, до неефективного рішення. Тому першим кроком у вдосконаленні технології прийняття рішень є оцінка правильності постановки проблеми. Важливо не лише чітко визначити саму проблему, але й розуміти її причини та наслідки для організації [2]. Мета прийняття рішення має бути чітко сформульована, а також повинна враховувати можливі зміни на ринку, економічні, соціальні та технологічні чинники.

Після того як проблема визначена, важливо провести оцінку обмежень та критеріїв для прийняття рішень. Це є надзвичайно важливим етапом, оскільки від правильного визначення критеріїв і

обмежень залежить правильний вибір альтернатив і ефективність прийнятого рішення. Враховувати варто не тільки зовнішні чинники, такі як зміни на ринку або економічні показники, але й внутрішні - ресурси підприємства, його кадровий потенціал, а також можливості для інновацій. Система критеріїв та обмежень має бути добре продуманою, аби допомогти сформулювати найкращі варіанти рішень, які відповідатимуть цілям організації.

Важливим етапом у процесі прийняття управлінських рішень є розробка варіантів рішень. Це – творча частина процесу, на якій аналізуються різні альтернативи та оцінюються їх можливі наслідки [3]. Менеджери повинні мати достатньо варіантів для того, щоб вибрати найбільш ефективне рішення. Однак важливою є не лише кількість варіантів, а й їх якість. Кожен варіант має бути розроблений з урахуванням як короткострокових, так і довгострокових наслідків, а також ризиків, що можуть виникнути в процесі реалізації. Керівники організацій мають не тільки знати, але й адекватно застосовувати різноманітні методи аналізу та прогнозування, аби забезпечити обґрунтованість кожного обраного варіанту.

Після вибору альтернатив важливою стадією є реалізація рішення та контроль за його виконанням. Тепер справа не тільки в теоретичному виборі найкращого варіанту, але й у тому, як він буде реалізований на практиці. Це потребує чіткого розподілу обов'язків серед працівників, що здійснюють реалізацію рішення, а також належного мотиваційного механізму для забезпечення ефективного виконання. Від того, наскільки зрозуміло розподілені ролі, залежить якість виконання кожного етапу рішення. Крім того, керівник має забезпечити належну мотивацію персоналу, оскільки від цього значною мірою залежить успіх у реалізації прийнятого рішення. Без правильної мотивації навіть найкраще рішення може не дати очікуваного результату.

Не менш важливим є забезпечення ефективної зворотної зв'язку. Менеджер, який здійснює контроль за реалізацією рішення, повинен мати всю необхідну інформацію про хід виконання та його результати. Для цього мають бути налаштовані відповідні канали комунікації, що дозволяють своєчасно отримувати зворотний зв'язок від усіх підрозділів і працівників, залучених до виконання рішення [1]. Така система дозволяє оперативно виявляти відхилення від запланованих результатів і коригувати дії, щоб повернути процес на потрібний шлях.

Завершальний етап удосконалення технології прийняття рішень – це оцінка ефективності результату прийнятого рішення. Оцінка повинна проводитись на основі чітко визначених показників успіху. Це дозволяє з'ясувати, чи досягнуто мети, чи використано всі

ресурси ефективно, а також що саме можна покращити в майбутньому. Оцінка ефективності допомагає не лише визначити, наскільки успішним було конкретне рішення, але й виявити слабкі місця у всьому процесі прийняття рішень. Тому на основі оцінки ефективності можна розробити рекомендації для подальшого вдосконалення алгоритму прийняття рішень.

Відповідно, для вдосконалення технології прийняття рішень варто звернути увагу на розвиток професійних якостей менеджерів і всього персоналу, залученого до цього процесу. Для цього можуть бути організовані спеціалізовані семінари і тренінги, на яких менеджери та співробітники підприємства навчатися застосовувати новітні методи прийняття рішень, використовувати творчий підхід, а також удосконалювати свої навички у постановці цілей та оцінці результатів. Підвищення кваліфікації персоналу не лише розвиває їх професіоналізм, але й допомагає зробити процес прийняття управлінських рішень більш систематизованим та обґрунтованим.

Таким чином, удосконалення технології прийняття управлінських рішень є ключовим фактором для забезпечення стабільного розвитку та конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасної економіки. Правильне формулювання проблеми, ретельний аналіз критеріїв і обмежень, вибір оптимальних варіантів рішень, ефективна реалізація та контроль, а також оцінка результатів - усі ці етапи мають бути чітко організовані та взаємопов'язані між собою. Вони повинні підтримуватися високим рівнем кваліфікації менеджерів, щоб забезпечити прийняття найкращих рішень і сприяти досягненню успіху підприємства в довгостроковій перспективі.

Література:

1. Лисенко В.В., Кондратюк Н.В. Пронська В.В. Управлінські рішення як ключовий компонент моделі управління організацією. *Інфраструктура ринку: електронний науково-практичний журнал*. 2019. Вип. 32. С. 149-154. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/24.pdf
2. Овдіюк О.М. Методологічні основи розробки основних етапів управлінських рішень в підприємницьких структурах. *Ефективна економіка: електронний журнал*. 2019. Вип. 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.8.34.9>
3. Токмикова І.В., Войтов І.М., Діденко Я.В. Розвиток технологій управління знаннями на підприємствах. *Менеджмент і маркетинг. Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 60. С. 258-264.
4. Шульженко І.В., Тупкало Б.М. Удосконалення механізму реалізації управлінських рішень у підприємстві. *Економічний форум*. 2018. Вип. 4. С. 233-239. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2459/1/>